

Besluit tot aanwijzing gemeentelijk monument

GM022 | Bronstraat 9 | 6121 LG Born

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

overwegende:

- dat naast de door het rijk aangewezen en op grond van de Monumentenwet beschermde rijksmonumenten, er in de gemeente ook cultuurhistorisch waardevolle gebouwen of bouwwerken zijn gelegen, die weliswaar niet van rijksbelang zijn, maar wel een beeld geven van de plaatselijke ontwikkelingen en historie;
- dat, om de voor de historie identiteit en het karakter van Sittard-Geleen belangrijke gebouwen en bouwwerken voor het nageslacht te kunnen behouden, een aantal jaren geleden is gestart met een inventarisatie van terzake in aanmerking komende gebouwen en bouwwerken;
- dat uit de inventarisatie door de Monumentencommissie Sittard-Geleen een selectie is gemaakt;
- dat hierbij de criteria schoonheid, betekenis voor de wetenschap en cultuurhistorische waarde zijn gehanteerd;
- dat per object een redengevende omschrijving is vervaardigd, waarin naast een omschrijving van het object, tevens de motivatie voor selectie is opgenomen;
- dat, overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.2 van de Verordening “Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008”, het voornemen tot aanwijzing en de redengevende omschrijving van het genoemde object voor advies zijn voorgelegd aan de Monumentencommissie;
- dat de Monumentencommissie op 13 mei 2008 en 19 februari 2009 heeft geadviseerd om over te gaan tot aanwijzing van het bovenvermelde object tot gemeentelijk monument;
- dat de eigenaren, hypothecaire schuldeisers en anderszins zakelijk gerechtigden bij schrijven van 19 juni 2008 in kennis zijn gesteld van het voornemen tot de aanwijzing als bedoeld in artikel 4.3 van de Verordening “Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008” en voorts op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, publicatie van het voornemen tot aanwijzing heeft plaatsgevonden in het plaatselijke huis- aan huisblad “De Trompetter” van 25 juni 2008;
- dat het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig de bepalingen in afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht eenieder in de gelegenheid heeft gesteld zienswijzen ten aanzien van het ontwerp-besluit tot aanwijzing van het object Bronstraat 9 te Born naar voren te brengen;
- dat bij schrijven van 8 september 2008 en ontvangen op 9 september 2008 een zienswijze is ontvangen ten aanzien van de aanwijzing van het onderhavige pand;
- dat over deze zienswijze een standpunt is ingenomen, dat als bijlage aan dit besluit is toegevoegd en onlosmakelijk deel uit maakt van dit besluit;

gelet op:

de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008";

besluit:

Het object Bronstraat 9 te Born op het perceel kadastraal bekend BOR00 sectie C nummer(s) 2411 aan te wijzen tot gemeentelijk monument als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008", waarbij voor de motivatie van de aanwijzing wordt verwezen naar de waardestelling in de redengevende omschrijving en het standpunt ten aanzien van de zienswijze, die als bijlagen aan dit besluit zijn toegevoegd en onlosmakelijk deel uit maakt van dit besluit;

Sittard, 21 april 2009

Burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen
namens dezen,
Teamleider Ruimtelijk Ontwerp,

E.F.W.M. Limpens BNT

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u volgens de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht, binnen zes weken, na datum van verzending van deze brief, beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

Het beroepschrift dient ondertekend te zijn en tenminste het volgende te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen u in beroep gaat;
- de gronden van het beroep.

Indien u een beroepschrift heeft ingediend, kunt u ook op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht verzoeken een voorlopige voorziening te treffen, indien u van mening bent dat onverwijlde spoed dat, gelet op de betrokken belangen, vereist! U kunt dit verzoek richten aan: de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

De gegevens van het object worden na aanwijzing opgenomen in het gemeentelijke monumentenregister, de gemeentelijke basisadministratie en eveneens doorgegeven aan het Kadaster te Roermond.

Standpunt ten aanzien van de ingediende zienswijze met betrekking tot de aanwijzing van het gemeentelijke monument Bronstraat 9 te Born

Zienswijze

De heer R.M.C. Honing van TSA heeft namens de Congregatie van de zusters van de Goddelijke Voorzienigheid bij schrijven van 8 september 2008 een zienswijze ingediend. De inhoud van de zienswijze luidt samengevat:

- De Congregatie heeft bezwaar tegen de aanwijzing vanwege het feit dat zij voor de toekomst geen beperking van handelen wenst, geen duidelijkheid heeft over de financiële consequenties en daarnaast geen inzicht heeft in de financiële middelen van de gemeente.
- De gemeente beschikt beleidsmatig en structureel niet over de benodigde middelen om financiële ondersteuning te bieden bij de instandhouding van het monument, terwijl er volgens reclamant wel al sprake is van een beperking van handelen.
- De eigenaar is van mening dat hem door aanwijzing van het object de vrijheid over zijn eigendom wordt afgenomen. De eigenaar vindt dit onterecht.

Standpunt gemeente:

De aanwijzing als monument kan lichte belemmeringen met zich meebrengen in het (her)gebruik. De aanwijzing heeft echter niet tot gevolg dat veranderingen aan het object, of de wijze van gebruik niet meer mogelijk zijn.

Soms is het zelfs wenselijk om een monument te veranderen. Zo moet het bijvoorbeeld mogelijk zijn om een monument aan te passen voor functionele bruikbaarheid. Het functioneel gebruik van monumenten is namelijk de beste garantie voor de instandhouding ervan. De eigenaar is overigens in het verleden zorgvuldig met de monumentale waarde van het object omgegaan. Was dat niet het geval geweest, dan was het object nu niet in aanmerking gekomen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst.

De belemmering die door de aanwijzing ontstaat, bestaat met name uit het feit dat voor wijzigingen aan het object naast de reguliere bouwvergunning ook een monumentenvergunning moet worden aangevraagd. Om de belemmering zoveel mogelijk te beperken heeft de gemeente gekozen om het pand alleen maar aan de buitenzijde te beschermen. Voor wijzigingen aan de binnenzijde is dus geen monumentenvergunning vereist.

Uit jurisprudentie blijkt dat de aanwijzing geen directe financiële consequenties heeft. Dit kan wel het geval zijn wanneer een monumentenvergunning wordt geweigerd. Indien de belanghebbende ten gevolge van een weigering van een monumentenvergunning echter onevenredig schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven, kan een beroep worden gedaan op artikel 10.1 van de Verordening Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008, waarin een schadevergoedingsregeling is opgenomen.

Bovendien heeft de gemeenteraad, bij besluit van 8 april 2008, de subsidieverordening Cultuurhistorische erfgoed 2008 vastgesteld. Op basis van deze regeling kunnen eigenaren van gemeentelijke monumenten in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de instandhoudingskosten van hun monument. De gemeenteraad heeft voor het jaar 2009 hiervoor een voorlopig budget van € 250.000,-- uitgetrokken.

Monumentenwacht Limburg zal begin 2009 alle gemeentelijke monumenten inspecteren. Gelijktijdig met de inspectie van de gemeentelijke monumenten zal Monumentenwacht een raming opstellen van de te verwachten subsidiabele instandhoudingskosten van alle gemeentelijke monumenten. Deze gegevens zullen worden gebruikt als input voor de begroting 2010 en volgende jaren.

Wij zijn van mening dat door de belanghebbende geen nieuwe feiten of omstandigheden naar voren zijn gebracht die de aanwijzing van het object tot gemeentelijk monument niet rechtvaardigen. In dit kader zijn wij van mening dat het cultuurhistorische belang dat met de aanwijzing is gediend, zwaarder weegt dan de belangen van de eigenaar. Resumerend zijn wij van mening dat de er derhalve geen reden aanwezig is om af te zien van de aanwijzing.

Kerngegevens gemeentelijk monument:

Monumentnummer	: GM022
Naam	: St.Josephklooster
Adres	: Bronstraat 9
Postcode en plaats	: 6121 LG Born
Kadastrale aanduiding	: BOR00 sectie C nummer(s) 2411
Coördinaten	: x 184591 y 337905
Bouwstijl	: Zakelijk Expressionisme met traditionalistische elementen
Kerndatering	: 1936
Oorspronkelijke functie	: klooster
Huidige functie	: klooster
Architect	: J.J. Wielders (1883-1949)

Typering van het monument:

St. Josephklooster gebouwd in 1936 en ontworpen door architect J.J. Wielders.

Historie:

In 1968 werd aan de achterzijde het bejaardenhuis St. Maarten gebouwd, waarbij het St. Josephklooster aan de achter- en rechterzijde gedeeltelijk werd ingebouwd.

Ruimtelijke context:

Het betreft een gedeeltelijk vrijstaand gebouw op een ruime verkaveling, terugliggend ten opzichte van de rooilijn.

Bouwmassa:

De bouwmassa bestaat uit een hoofdvleugel evenwijdig aan de weg en een dwarsvleugel aan de rechterzijde. Beide vleugels zijn twee bouwlagen hoog. De hoofdvleugel is gedekt met een zadeldak. Het zadeldak van de dwarsvleugel bestaat uit twee delen, waarbij de nok van het voorste zadeldak hoger ligt dan het achterste. Aan de linkerzijde, schuin achter de hoofdbouw, is een oorspronkelijke, éénlaags aanbouw met zadeldak. Later zijn hier moderne garageboxen tegenaan gebouwd. In 1968 verrees aan de rechter- en achterzijde (zuidoosthoek) de nieuwbouw van het bejaarden- of verzorgingshuis St. Maarten (Putstraat 99).

Dak:

Zowel het samengestelde dak van de hoofdbouwmassa als van de oorspronkelijke aanbouw links is gedekt met grijze verbeterde Hollandse pannen en voorzien van een zinken mastgoot. Op de nok van de dwarsvleugel is een met lood beklede vierkante dakruiter met een klokje geplaatst, gesierd met een kruis.

Gevels:

Het pand is opgetrokken in donkerrode baksteen in gemetseld in Noors verband.

Voorgevel:

De voorgevel bestaat uit twee delen: de langsgevel van de hoofdvleugel en de vooruitspringende kopgevel van de dwarsvleugel. De langsgevel is asymmetrisch van opzet. Van een specifieke geleding is geen sprake. De plint ontbreekt en de gevel eindigt aan de bovenzijde met een doorlopende houten lijst die direct aansluit op de bovenzijde van de verdiepingsramen. De volgende bijzondere elementen zijn aanwezig: de deur geplaatst in een rondboog-omlijsting en de spitsboogvensters met glas-in-lood op de verdieping van de dwarsvleugel.

Op de begane grond heeft de gevel zes vensteropeningen met oorspronkelijke houten draairamen met een bovenlicht met dubbele tussenroede. De vensteropeningen zijn voorzien van een gemetselde rollaag en keramische raamdorpelstenen. Geheel rechts bevindt zich een oorspronkelijke sobere houten voordeur met ronde bovenzijde, geplaatst onder een rondboog, opgebouwd uit vier halfsteens rollagen. Deze rondboog wordt geaccentueerd door een natuurstenen uitspringende lijst waaronder de woorden 'St. Joseph Klooster' en een kruisje geplaatst zijn. De deur wordt geflankeerd door twee stalen zijlichten met kleine roedenindeling. Hiervoor bevinden zich twee hoge gemetselde plantenbakken.

Op de eerste verdieping heeft de gevel negen vensteropeningen, van elkaar gescheiden door een smalle, gemetselde muurdam, met oorspronkelijke houten naar binnen draaiende, dubbele ramen. De ramen zijn geplaatst op een over de volle breedte van de gevel doorlopende waterlijst van keramische stenen. Alleen het raam uiterst rechts kent een driedeling: twee draairamen met een vast raam. Op de zolderverdieping bevindt zich een brede dakkapel met overstek met zes keer drie gekoppelde oorspronkelijke, houten ramen.

De kopgevel van de dwarsvleugel heeft op de begane grond twee ramen, gelijk aan de vensters op de begane grond van de langsgevel. Op de verdieping zijn drie spitsboogvensters, uitgevoerd met glas-in-lood. De ramen zijn geplaatst op een doorlopende keramische raamonderdorpel. De spits toelopende geveltop wordt geaccentueerd door het dakoverstek.

rechter zijgevel:

De rechter zijgevel heeft een tweedeling die correspondeert met het niveauverschil in het dak. De gevel heeft geen plint en wordt aan de bovenzijde beëindigd door een zinken mastgoot. Bovenlangs de verdiepingsramen van het rechter deel van de zijgevel is een doorlopende houten lijst. Het linker deel van de zijgevel heeft op de begane grond een raam, gelijk aan de ramen in de voorgevel. Op de eerste verdieping is een reeks van vier spitsboogvensters, gevuld met glas-in-lood, geplaatst op een doorlopende waterlijst van keramische stenen.

Het rechter deel van de zijgevel wordt gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door de moderne éénlaags aanbouw met plat dak van het bejaardenhuis St. Maarten. Op de begane grond bevinden zich tegenwoordig nog twee ramen (oorspronkelijk vijf), gelijk aan die in de voorgevel. Op de verdieping zijn vijf oorspronkelijke houten ramen, van elkaar gescheiden door een smalle gemetselde muurdam en allen voorzien van glas-in-lood. De ramen zijn geplaatst op een doorlopende waterlijst van keramische tegels.

Interieur:

Het interieur is niet geïnteriseerd.

Erfafscheiding:

Het terrein van het voormalig klooster is van de weg afgescheiden door een lage buxushaag.

Bijzondere onderdelen:

De dakruiter, de oorspronkelijke kozijnen, de spitsboogvensters met glas-in-lood, de glas-in-loodramen in de rechter zijgevel, de voordeur en ornamenten van de entreepartij.

Waardestelling:

Het object is van belang wegens zijn cultuurhistorische waarde en meer in het bijzonder vanwege:

- de architectuurhistorische betekenis in relatie tot de esthetische kwaliteit van het ontwerp.
- de architectonische gaafheid van het exterieur.
Het object wekt een oorspronkelijke indruk of heeft veranderingen ondergaan waarbij het oorspronkelijke beeld herkenbaar is gebleven.
- als een plaatselijke uiting van een belangrijke (landelijke) architectuurstroming.
- het gebouw behoort tot het oeuvre van een belangrijke plaatselijke architect
- het object is ruimtelijk bepalend c.q. markant voor de omgeving.
- de architectuurhistorische en bouwhistorische zeldzaamheid in relatie tot de gaafheid van het object.
- de historisch-ruimtelijke relatie met de directe omgeving
- de betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een culturele en geestelijke ontwikkeling.

Bescherming:

Het exterieur van de hoofdbouwmassa, tot aan het nieuwe gedeelte aan de achterzijde en exclusief de garageboxen aan de noordzijde.

Foto's

Kaart met bescherming

